

PROVINCIALE NOORDBRABANTSCHÉ

's-Hertogenbosche Courant.

Dinsdag 23 October

1888. — № 245.

Advertentiën, Brieven, Gelden franco te senden aan de Uitgevers
J. J. ARKESTEYN & ZOON, Kerkstraat te 's-Hertogenbosch.
Abonnementen worden dagelijks aangenomen

Uitgave dagelijks, behalve op Zon- en Feestdagen.

Abonnement 8 maanden f1.65, per Post f2. Enkele nummers 10 Cent.

Advertentiën 1—8 regels f1, daarboven 15 Cent per gewonen regel.

Advertentiën

waarvan de plaatsing driemaal is opgegeven, worden slechts tweemaal in rekening gebracht

Binnenland.

's-Hertogenbosch 22 October.

Z. M. heeft benoemd tot schoolopz. in het arr. Zierikzee Mr. D. N. Van Hoytema te Zierikzee; op hun verzoek eervol ontslag verleend aan B. J. Hostink, als ontv. der reg. en dom. te Elburg; aan P. A. Wolswijk en P. Campbell, als telegr. 2e kl.; aan Dr. J. K. H. Brummund, als officier van gez. 2e kl. bij het personeel van den geneesk. dienst der landmacht, en hem benoemd tot reserve-officier van gez. 2e kl. bij de landmacht; pensioen verleend o. a. aan P. C. Martens, brieven- en telegrambesteller te Oud-Gastel, f282; aan M. H. Everts, brievenvaarder te Wamel, f117; aan E. J. C. Greve, dir. van het postk. te Zwolle, f2000; aan G. A. Korevaar, ops. van den waterstaat 2e kl., f426 's jaars.

Gisteren boden de leden van den raad den Burgemeester, Jhr. P. J. J. S. M. Van der Doen de Willebois, ten gemeentehuis, in de groote zaal, een iuiterlijk diner aan, waar ook de gemeente-secretaris aansat en dat werd opgeleefd door het muziekcorps der dienstdoende schutterij.

Zooals bekend is, heeft Zijne Majesteit in den laatste tijd op meer bijzondere wijze van zijne groote belangstelling in de welvaart deser provincie blijk gegeven.

Op last des Konings zijn opgevaren verstrekt van de in iedere gemeente deser provincie aanwezige boesch- en heidegronden en zijn daarvan uitvoerige kaarten opgemaakt. Tevens gaf Zijne Majesteit het verlangen te kennen, te worden ingelicht omtrent den stand van het fabriekswesen in eenige gemeenten, van de vruchtencultuur in de Langstraat en van de verveeningen en ontginningen door de Maatschappij Helenaveen. Laatstgemelde Maatschappij mocht in het bijzonder 's Konings groote belangstelling ondervinden. Omtrent haren werkring heeft Z. M. zich uitvoerige rapporten laten voorleggen en tevens herhaalde malen een plaatselijk onderzoek doen instellen door den intendant van Zijner Majesteits particulier domein Soestdijk.

Z. M. betoonde zijne hooge tevredenheid in de wijze van werken deser Maatschappij, die in de laatste jaren hare ontginningen en hare cultuurs, voornamelijk die van groenten en ooft, meer bijzonder aan het particulier initiatief der bewoners van Helenaveen overliet. Het behaagde den Koning het beschermheerschap over de Maatschappij te aanvaarden en als een gevolg daarvan wenschte de Koning de bewoners van Helenaveen in hun landbouwbedrijf krachtig te steunen.

Zijne Majesteit stelde zeer belangrijke bijdragen ter beschikking van de Maatschappij: 1. tot afdoening van alle schuld, die de Nederlandsche vaste arbeiders der Maatschappij aan de Maatschappij mochten hebben (de Maatschappij stelt al hare vaste arbeiders door voorschotten in de gelegenheid een eigen landbouw-bedrijf te beginnen); en 2. tot vorming van fondsen: a. ter ontwikkeling en verbetering van den veepestal der bewoners van Helenaveen en b. ter bevordering van de groenten- en ooft- en boschcultuur.

Bovendien zijn door Z. M. zoo ten behoeve der bewoners als tot vorming van proeftuinen ten geschenke gegeven eenige honderdtallen uitstekende vruchtboomen en een zeer groote hoeveelheid groenten en saden. Het krachtige optreden des Konings heeft ten doel de ontwikkeling en bevordering van die cultuurs, die Zijne Majesteit het meest voordeelig voor de arbeidende bevolking acht.

Het bestuur der Maatschappij Helenaveen heeft de Koninklijke gunsten dankbaar aanvaard.

Gisteren na afloop der godsdienstoefening werd van 's Konings gunstige schikkingen aan de bewoners van Helenaveen mededeeling gedaan. De bevolking verzamelde zich voor het met vlaggen versierde directeurshuis. Het gemeentebestuur van Deurne (tot welke gemeente Helenaveen behoort) alsmede het bestuur der Maatschappij en hare ambtenaren waren tegenwoordig. Aan den directeur, den Heer G. Boech, was de taak opgedragen de bevolking te spreken. In eenvoudige taal, passend voor deze gelegenheid, deelde hij aan de inwoners mede,

dat zij tot het hooren eener blijde boodschap waren bijeengeroepen. De Koning verlangt dat het den arbeiders van Helenaveen zal welgaan en daarom stelt de Koning middelen beschikbaar om vee te koopen, om de beste saden aan te schaffen, om wat meer land te pachten en te bewerken, en om, zoo mogelijk, eigenaar te kunnen worden van een huis en een hof.

Aandachtig en stil werd die mededeeling van den directeur aangehoord en toen hij geëindigd had, werd een daverend „Leve de Koning” uit volle borst aangeheven. Onmiddellijk werd het volgende telegram verzonden:

Aan Z. M. den Koning.

De bevolking van Helenaveen verneemt zooveel van den directeur Bosch, dat de Koning haar gelukkig wil maken en daartoe de middelen ruimschoots verstrekt heeft.

Met diep ontzag danken wij Uwe Majesteit voor de hulp in zoo vele vormen en wij beloven den Koning door arbeid en oppassen te toonen, dat wij de hulp waardig willen worden. Des Konings mildheid zal in herinnering blijven tot het verste nageslacht.

Leve de Koning en Zijn Huis!

Van Uwe Majesteit de getrouwe en gehoorzame onderdanen.

De bevolking van Helenaveen.

Namens haar,

L. J. VERHOEVEN,

Hoofdopsichter.

En nu, zoo hervatte de directeur, nog een ernstig woord. De Koning helpt u niet eigen beweging, niets dwingt hem daartoe. Dat de oogen des Konings op deze stille afgelegen plek in zijn Rijk zijn gevallen, is voor u allen een onwaardebaar geluk. Weest er erkentelijk voor. En tot welke godsdienstige gezinse gij ook behoort moogt en op welke wijze gij het doet — vergeet niet den braven Koning te gedenken, achter wiens naam „Willem” wij voortaan zullen voegen den schoonen eretitel van „den Goede”, van den Weldeener van Helenaveen.

De dag werd verder in gepaste feestvreugde doorgebracht.

Bij het districts-bestuur voor deze provincie van de Nederl. Protect. Landbouwwer-eeniging — zie het vorige nummer — moet nog vermeld worden als lid de heer J. Boex te Eindhoven.

Uitlag der Najaars-Examens.

20 October.

Opgekomen 8 vrouwelijke candidaten, afgewesen 3, toegelaten: de dames A. Schouten van Veen, J. C. Begemann van Nunen, J. J. M. Stachelhausen van Stratum, A. C. Groese Fortman van Etten en W. A. Mar-celis van Housden.

Bij vonnis van den krijgsraad alhier, uitgesproken den 20en October, zijn veroordeeld: 1. A. V., hoornblazer bij de le komp. 5e bat. 6e reg. inf., tot drie maanden militaire gevangenisstraf, wegens tweede desertie in tijd van vrede, zonder vrijwillige terug-komst of aangifte binnen vier weken.

2. H. G., soldaat-militien plaatsvervanger bij de le komp. 5e bat. 2e reg. inf., vrijgesproken van het hem ten laste gelegde feit (diefstal ten nadeele van een kamerad in de chambre) en verwezen naar den chef van zijn korps ter disciplinaire correctie.

3. J. P. F. v. D., stukrijder militien plaatsvervanger bij de 3e batterij 3e reg. veld-artillerie, tot twee maanden militaire gevangenisstraf, met ontzegging voor den tijd van drie jaren van het recht om bij de gewapende macht of als militair geëmploijeerd te dienen.

De twee laatstgemelde zaken zullen door het Hoog Militair Gerechthof in hooger beroep nader worden behandeld.

Men leest aan het hoofd van de Staats-courant:

Naar aanleiding van loopende, dikwijls onjuiste berichten omtrent den gezondheids-toestand van Z. M. den Koning zullen, naar omstandigheden, van tijd tot tijd berichten dienaangaande in de Staatscourant worden gegeven.

Volgens verklaring van Hoogstedelijken geneesheeren is Zijne Majesteit thans hersteld van de catarrhale ziekte waardoor Zijne Majesteit in Augustus jl. werd aangestast, zonder dat deze nadeelgevolgen heeft nagelaten ten aanzien van de chronische kwaal waaraan Zijne Majesteit lijdende is. Zijne Majesteit neemt thans in lichaams-

en werkrachten toe, doch de groote gevoeligheid en de moeilijkheid van beweging vorderen zeer groote voorzichtigheid met betrekking tot het genieten van de buiten-lucht.

Uit Eindhoven wordt d.d. 20 October nog gemeld:

De strijd tusschen de regeering en het bestuur onzer gemeente, gedurende ruim 8 maanden gevoerd over het bezit der oude rechterlijke archieven, dagteekende van vóór de invoering der Fransche wetgeving, werd heden beslist, doch op eene wijze, die wel getuigde van macht, maar niet van het goed recht der regeering. Aan 's Koning Commissaris was opgedragen zich, des noods met behulp van den sterken arm, in het bezit der archiefstukken te stellen. De regeering achtte zich, naar het scheen, tot het geven van die opdracht bevoegd, uit kracht van art. 127 der gemeentewet.

De Commissaris des Konings kwoet zich heden van de hem opgedragen onaanname taak. Met de meeste welwillendheid werd hij door het bestuur ontvangen, doch tegen de inbeslitting en het vervoer der archieven werd geprotesteerd. De last der regeering is thans vervuld; het zal echter te besien staan of, zoo de zaak voor den rechter wordt gebracht, deze zich met eene dergelijke handeling, die wel iets van eigenrichting heeft, zal kunnen vereenigen.

De exploitatie-maatschappij heeft eene eervolle vermelding toegekend aan de machinist Weber te Bokstel, Bloemena te Leeuwarden en Delgorte te Zwolle, wegens het voorkomen van gevaar aan en met door hen bestuurd wordende treinen.

In eene Vrijdag gehouden bestuursvergadering van de Bredasche Harddravrij- en Renvereniging is behandeld het houden van wedrennen in het volgend jaar. De 2e Paaschdag, zijnde 22 April, is daarvoor aangewezen.

Met 1 Nov. wordt te Breda gedetacheerd de adjudant-ingenieur der „Maatschappij tot exploitatie van staatspoorwegen”, de heer Van Harenkarspel.

De le-luit.-kwartierm. C. E. Smeets, van het 1e reg. inf., is op non-activiteit gesteld.

De sergeant W. De Liefde, van het 6e reg. inf. te Breda, is door Z. Ex. den Minister van binnenlandsche zaken benoemd tot apothekers-bediende bij 's Rijks kranksinnigen-gesticht te Medenblik.

De voedingscommissien in de garnisoenen zijn gemachtigd om de soldaten één of meer-malen vleesch, in plaats van vleesch of spek, te verstrekken. De vleesch, alsmede de overige daarbij te geven ingrediënten, moeten van de beste kwaliteit zijn. Het nieuwe ration mag echter niet meer kosten, dan de thans verstrekt wordende rations.

De gewone audientie van den minister van oorlog zal aanst. Donderdag niet plaats hebben.

Gisteren promoveerde aan 's Rijks universiteit te Utrecht tot doctor in de letteren de heer J. van Wageningen Jr., geb. te Nijmegen.

Bevorderd tot doctor in de rechtsweten-schap aan de rijks universiteit te Leiden, de heer H. Tuijmelaar, geb. te Heerenveen.

Aan de universiteit te Groningen is met goed gevolg het theoretisch tandheelkundig examen afgelegd door den heer H. G. W. Plens.

De volgende, door den Minister van financiën genomen administratieve beslissing wordt gemeld:

Op een wissel, onderworpen aan 10 cent zegelrecht, waren door den trekker twee plakzegels gehecht van 5 cent, op elk waarvan hij zijne geheele naamteekening alsmede den datum stelde. Bij de aanbidding der registratie van de akte van protest vorderde de ontvanger 10 cent zegelrecht, daar hij den wissel als onzegeld beschouwde, 4 boeten van 25 gulden, verbeurd door den trekker, den acceptant, den endossant en den houder die protest deed maken, zonder vooraf het zegelrecht te voldoen.

Op het rekest om terugaaf vier boete, is den 9en Februari 1888 door den Minister de volgende afwijzende beschikking genomen:

Gelezen hebbende een rekest van L. J. B. v. d. H., notaris te S., namens de belang-hebbenden om kwijtschelding en terugaaf van 4 boeten van f25, door hen verbeurd ingevolge art. 5 der wet van 11 Juli 1882 (Staatsblad no. 93) wegens even sovele overtredingen van dat artikel, ter sake: dat voor een wissel, groot f185.79, den

5en Decemb'r jl. getrokken door G. L. L. te V. op I. L. te S., betaalbaar op 6 Jan. d. a. v., geëndosseerd door H. G. & Co. en ten verzoeken van R. B. en v. d. M. geprotes-teerd, zijn gebezigd twee plakzegels van 5 cent, op elk waarvan, behalve de dagtee-kening, de geheele handteekening van den trekker is gesteld;

overwegende, dat de voormelde wissel was voltooid toen de trekker op een der beide plakzegels zijne onderteekening stelde en dat, in verband met art. 1 van het Kon. besluit van 18 Dec. 1882 (Staatsblad No 218) slechts van een der beide plakzegels kan gezegd worden, dat het overeenkomstig de voorschriften is gebruikt;

overwegende, dat de boeten dus terecht zijn gevorderd, doch dat ten onrechte 10 cent in plaats van 5 zegelrecht gevorderd werd; heeft goedgevonden enz.

Het voorloopig verslag der Tweede Kamer is verschenen op de begroting van justitie.

Een reeks van punten komen ter sprake. Men sprak o. a. de hoop uit dat de regeering het wetsontwerp op het faillissement en de surseance van betaling spoedig zou indienen. Voorts werd gevraagd hoe het stond met de indiening der militaire wet-boeken, zoo van strafrecht als van recht-pleging.

Men vroeg voorts welke de voornemens der regeering zijn ten opzichte der wetgeving op den arbeid, in het bijzonder in verband met de niet ten einde gebrachte parlementaire enquête. Bij de behandeling deser vraag werd in een afdeeling de wenschelijkheid betoogd om de parlementaire enquête te doen vervangen door een regeerings-enquête. Op den voorgrond stellende dat zonder voorafgegaan deugdelijk onderzoek een goede wetgeving op het gebied van den arbeid, waar zoovele belangen elkaar kruisen, niet denkbaar is, werd er op gewezen, dat zonder de mogelijkheid aan de commissie te verleenen op verschillende plaatsen te bezoeken, over vele toestanden nooit volkomen licht te verkrijgen is, terwijl dit recht tot plaatsaankomst niet kan toegestaan worden aan een parlementaire commissie. Welke voornemens de regeering ook mocht hebben, spoedige voortzetting van het onderzoek was gewenscht, en het werd dan ook betreurd, dat men daarmede nog niet begonnen was. Er werd wijders op aangedrongen, dat wanneer een enquête werd ingesteld, de verhooren zoo spoedig mogelijk zouden openbaar gemaakt worden, hetgeen bevorderlijk zouden zijn aan het verkrijgen van tegen-spraak van onjuiste berichten. Door anderen werd het niet eener te spoedige openbaar-makende bestreden, omdat het uit ondervinding blijkt, dat in den kring, waaruit de meeste getuigen opkomen, dikwerf de wetenschap van wat een ander getuigd heeft, de getuigenis beheerscht.

Men vroeg mede waar de wet op het notarisambt bleef. In een afdeeling werd de beweging ter sprake gebracht door notarissen en candidaat-notarissen in het leven geroepen tegen de zaakwaarnemerij. Gaarne zoude men in kennis gesteld worden met de slenswijze der regeering daaromtrent en of zij voornemens is in deze aangelegenheid eenigen maatregel te nemen.

In de rede waarmede de tegenwoordige zitting geopend werd, is een wetsvoorstel tot het tegengaan van knoeierijen in den boterhandel aangekondigd. Er bestaat evenwel verschil over den zin der bepalingen van het Strafwetboek omtrent de vervalsching van levensmiddelen in art. 330 en volgende. Daarom spraken eenige leden den wensch uit, dat niet met te grooten spoed soude worden te werk gegaan, opdat zich omtrent deze materie eerst een jurisprudentie zoude vormen; anders zouden de grondslagen ontbreken voor deugdelijke voorstellen en voor een juiste beoordeeling daarvan bij de be-raadslagingen in de kamers.

Uitvoerig werd stilgestaan bij de vraag of niet het toezicht op de prostitutie anders en beter moet worden geregeld dan thans het geval is. Op dit oogenblik is de geheele regeling overgelaten aan het goedvinden der gemeentebesturen. Er waren leden, naar wier oordeel deze materie, als van algemeen belang, moest worden geregeld bij de wet; anderen daarentegen wilden juist bij de wet verboden zien het maken van verordeningen, waarbij de keuring ijerplichtend wordt ge-steld.

In verband met dit onderwerp werd de vraag gedaan, hoe de stand was der onder-handelingen met vreemde rijken ter ver-krijging van verbodsbepalingen tegen den zoogenaamden handel in meisjes, en op nieuw geweten op de wenschelijkheid om de terugvoering van hier te lande angetroffen wordende minderjarigen gemakkelijker te maken dan dit thans is geregeld bij de circulaire van nu wijlen den minister Mod-

derman van 10 November 1882, no. 100 (Algemeen Politieblad bis. 1833).

Vrijdag had te Vlissingen met zeer gunstig gevolg de officiële proeftocht plaats van Zr. Ms. torpedoboot (groot model) *Cerberus* bestemd voor Ned.-Indië. Geheel nitergust voor den dienst werd op de gemeten mijl een gemiddelde snelheid van 21.51 mijl geconsta-teerd, met 375 omwentelingen der schroef in de minuut. De gecontracteerde snelheid was 19½ mijl. De boot, die geheel van galvanized staal is vervaardigd, werd op de werf der Koninklijke Maatsch. „deSchelde” gebouwd, evenals de machine en de stoom-ketel. De lengte der boot is 125 Eng. voet, met 13 voet wijdte en 3½ voet diepgang.

De machine is van het triple compound systeem en heeft een vermogen van circa 900 ind. paardekrachten. Er is in deze boot een electriche lamp geplaatst die op 1500 meter afstand een licht verspreidt, dat bij donkeren avond of nacht duidelijk een vaartuig ter grootte eener torpedoboot doet onderschei-den. Deze lamp wordt door een afzonderlijke machine gedreven, terwijl de geheele electri-sche verlichting door de firma W. Smit & Co. te Slikkerveer is geleverd.

Vrijdag is te Groningen, op 74jarigen leef-tijd, overleden de nestor der apothekers, de heer C. H. Van Ankum. In hem verliest zijne wetenschap een warm beoefenaar en Groningen een harer eerbiedwaardigste burgers.

Christiaan Hendrik van Ankum was, naar wij in de N. Gr. C. lezen, den 16 Oct. 1814 te Dalissen geboren. Reeds op 14jarigen leeftijd verliet hij het onderlijke huis om te Steenwijk in de apotheek van den heer Van Giffen kennis te maken met de pharmacie. Later volgde hij de academische lessen te Groningen en legde reeds op 21jarigen leeftijd het examen als apotheker af. Hem werd voor een schitterend examen een buitengewoon diploma uitgereikt. Hij vestigde zich daarop te Groningen. Reeds had hij zich door onderzoe-kingen naam gemaakt en in 1852 verwierf hij de gouden erepenning der Hollandsche maatschappij van wetenschappen voor een geschrift betreffende het onderzoek van Ne-derlandsche bronwateren. Twee jaren later werd hij tot lid der genoemde maatschappij gekozen.

In 1867 werd hij benoemd tot lid der commissie voor 't ontwerpen der Pharmaco-paea. Ook voor de nieuwe editie in 1884 werd hij op nieuw benoemd. Bewijst dit dat de regeering zijn groote verdiensten huidige het bleek ook daardoor dat hem in 1873 het professoraat in de pharmacie werd aangebo-den. Niet lang nadat hij in 1885 in een kring van vrienden en collega's en onder algemeene deelneming zijn 50-jarig jubilé mocht vieren, benoemde Z. M. de Koning den heer Van Ankum tot ridder van den Nederlandschen Leeuw.

Het aantal publieke telefoon-stations te Amsterdam is weder met een vermeerderd, daar, door de Ned. Bell-Telefoon-Maat-schappij deser dagen een dergelijk station op het terrein van het abattoir ten gerieve van veehandelaren en slagers is geopend geworden. Om toegang tot dit station te verkrijgen, behoeft men zich slechts bij den pechter der buffetten op het terrein te ver-voegen.

Het aantal in Amsterdam gevestigde pu-blieke stations bedraagt thans 9.

Omtrent de „waterverversching” in de residentie schrijft men vandaar aan de *Echo* o. a.:

„Wanneer er complimentjes vallen uit te deelen dan denk ik in de allereerste plaats aan den man, die, hoewel niet bepaald be-mind in Den Haag en inderdaad ook geen engel van beminneelheid, eigenlijk de man bij uitnemendheid van de waterverversching is. Dan denk ik aan den architect-directeur, den heer B. Reinders, een man van eer-biedwekkende bekwaamheid en degelijke vorming, maar geen goedkoop bouwheer, een eigenzinnig mensch en te veel gehecht aan eigen inzichten. Wanneer die man wat minder vijanden had, wellicht zou in dese dagen zijn overwegend aandeel in de water-versersching niet in het vergeetboek zijn geraakt of verduisterd geworden door lo-fuities aan verkeerde adressen.

Ik, die partijdigheid verafschuw, de ge-schiedenis niet in 't aangesicht wensch te slaan en de vriendschap voor waarheid vol-strekt niet wensch achter te stellen bij die voor Plato of Socrates, ontleen aan feiten, die onomstootelijk vaststaan, dat Reinders de vader is geweest van alle thans verwezen-lijkte plannen. In zijn lijvig ontwerp tot roeleering van Den Haag met bijlagen, 52 vel druks in omvang, zijn de plannen tot waterverversching in den breede uitgewerkt en de tegenwoordige uitvoerder van het